

BAB V

PENUTUP

5.1 Kesimpulan

Penelitian ini dilakukan untuk menguji pengaruh skor ESG terhadap kinerja pasar dan kinerja keuangan perusahaan yang terdaftar di BEI tahun 2019-2024. Berdasarkan hasil dan pembahasan yang telah dilakukan sebelumnya, maka kesimpulan yang dapat ditarik adalah sebagai berikut:

1. Skor ESG memiliki pengaruh signifikan terhadap kinerja pasar
2. Skor ESG memiliki pengaruh signifikan terhadap kinerja keuangan.

5.2 Keterbatasan dan Saran Penelitian

Peneliti menyadari bahwa penelitian ini masih memiliki keterbatasan, di antaranya adalah masih terbatasnya jumlah perusahaan sampel yang menerbitkan laporan keberlanjutan (*sustainability report*) secara konsisten selama periode pengamatan. Selain itu, peneliti juga menemukan kendala terkait tidak tersedianya data tanggal publikasi laporan secara lengkap di Bursa Efek Indonesia (BEI) untuk beberapa tahun dan emiten tertentu. Untuk penelitian selanjutnya, peneliti diharapkan dapat membedah setiap elemen pada setiap kriteria *Environmental, Social, and Governance* (ESG) untuk menguji seberapa besar kontribusi serta pengaruh dari masing-masing komponen tersebut terhadap kinerja pasar dan kinerja keuangan. Bagi peneliti untuk mengatasi kendala hilangnya data tanggal publikasi di situs resmi BEI, peneliti selanjutnya dapat melakukan verifikasi silang (*cross-check*) menggunakan laporan tahunan (*annual report*) perusahaan pada situs *website* resmi masing-masing emiten.

DAFTAR PUSTAKA

- Anggraini, P. W., & Sari, T. D. R. (2024). Pengaruh Environment Social Governance (ESG) Score Terhadap Kinerja Keuangan Perusahaan Yang Terindeks IDX ESG Leader Tahun 2020-2023. *Journal of Accounting and Finance Management*, 5(5), 4–5. <https://doi.org/10.38035/jafm.v5i5>
- Aplikasi analisis multivariate dengan program IBM SPSS 25 / Imam Ghozali.* (n.d.).
- Chininga, E., Alhassan, A. L., & Zeka, B. (2023). ESG ratings and corporate financial performance in South Africa. *Journal of Accounting in Emerging Economies*, 14(3), 692–713. <https://doi.org/10.1108/JAEE-03-2023-0072>
- Christy, E., & Sofie. (2023). Pengaruh Pengungkapan Environmental, Social, Dan Governance Terhadap Nilai Perusahaan. *Jurnal Ekonomi Trisakti*, 3(2), 1–10. <https://doi.org/10.25105/jet.v3i2.18233>
- Ghozali, I. (2018). *Aplikasi Analisis Multivariate Dengan Program IBM SPSS 25* (Abadi Tejokusumo, Ed.; 9th ed.). Undip.
- Husada, E. V., & Handayani, S. (2021). *Pengaruh Pengungkapan ESG Terhadap Kinerja Keuangan Perusahaan (Studi Empiris Pada Perusahaan Sektor Keuangan Yang Terdaftar di BEI Periode 2017-2019)*. 8, 9–17.
- Kim, S., & Li, Z. (2021). Understanding the impact of esg practices in corporate finance. *Sustainability (Switzerland)*, 13(7), 1–15. <https://doi.org/10.3390/su13073746>
- Rankin, M., Ferlauto, K., McGowan, S., & Stanton, P. (2023). *Contemporary Issues in Accounting* (3rd ed.).
- Safriani, M. N., & Utomo, D. C. (2020). Pengaruh Environmental, Social, Governance (ESG) Disclosure Terhadap Kinerja Perusahaan. *Diponegoro Journal Of Accounting*, 9, 1–11. <http://ejournal-s1.undip.ac.id/index.php/accounting>
- Peraturan Otoritas Jasa Keuangan Nomor 51/POJK.03/2017 Tentang Penerapan Keuangan Berkelanjutan Bagi Lembaga Jasa Keuangan, Emiten, dan Perusahaan Publik. (2017).
- Sanjaya, I. P. S., & Sianturi, F. T. (2024). *Environmental, Social, and Governance Disclosure on Market Performance in Indonesia*. 13(4), 346–366.
- Surat Edaran Otoritas Jasa Keuangan Republik Indonesia Nomor 16 /SEOJK.04/2021 Tentang Bentuk dan Isi Laporan Tahunan Emiten atau Perusahaan Publik. (2021).

- Sukamulja, S. (2022). *Sukamulja, S. (2022). Analisis Laporan Keuangan: Edisi Revisi. Yogyakarta: BPFE UGM.*
- Suttipun, M., & Yordudom, T. (2021). Impact of environmental, social and governance disclosures on market reaction: an evidence of Top50 companies listed from Thailand. *Journal of Financial Reporting and Accounting*, 20(3–4), 753–767. <https://doi.org/10.1108/JFRA-12-2020-0377>
- Tanjaya, F., & Ratmono, D. (2024). *Pengaruh Environmental, Social Dan Governance (ESG) Terhadap Kinerja Perusahaan Dengan Variabel Moderasi Board Size*. 13(3), 7–10.
- Undang-Undang Republik Indonesia Nomor 40 Tahun 2007 Tentang Perseroan Terbatas*. (2007).
- Itsnaini, F. M., & Alexander, H. B. (2024/30/06). 70 Persen Emisi Karbon Indonesia dari Industri, Apa Solusinya? Kompas.com: <https://lestari.kompas.com/read/2024/06/30/100554586/70-persen-emisi-karbon-indonesia-berasal-dari-industri-apa-solusinya?page=all>.

LAMPIRAN

Data Sampel Tahun 2019-2024

No.	Kode	X1	Y		VARIABEL KONTROL	
			Tobins'Q	ROE	DER	SIZE
1	ABMM	0,83	1,07	0,02	2,48	62,97
2	AKRA	0,42	1,27	0,07	1,13	14,32
3	ANTM	0,46	1,07	0,01	0,67	93,54
4	ELSA	0,32	0,80	0,10	0,90	10,03
5	WTON	0,91	1,04	0,15	1,95	6,87
6	TINS	0,60	1,04	-0,12	2,87	-8,60
7	ASGR	0,61	0,88	0,15	0,78	6,48
8	AUTO	0,28	0,65	0,07	0,37	30,40
9	DEWA	0,59	0,72	0,02	1,35	29,66
10	GGRP	0,63	0,67	-0,03	0,55	30,33
11	INCO	0,70	1,30	0,03	0,14	31,06
12	ITMG	0,34	1,04	0,14	0,37	30,45
13	PTBA	0,67	1,43	0,22	0,42	30,89
14	INDY	0,53	0,88	0,00	2,46	31,22
15	WSBP	0,70	0,99	0,10	0,99	30,41
16	MBSS	0,37	0,49	0,01	0,27	28,74
17	WINS	0,52	0,52	-0,11	0,60	28,87
18	MDKA	0,23	2,22	0,13	0,81	30,21
19	PGAS	0,89	1,07	0,03	1,28	32,26
20	PTRO	0,52	0,82	0,15	1,59	29,79
21	SMGR	0,40	1,44	0,07	1,30	32,01
22	MEDC	0,59	0,96	-0,02	3,46	32,05
23	SMCB	0,42	1,38	0,07	1,80	30,60
24	MYOH	0,39	1,52	0,21	0,31	28,43
25	SILO	0,73	1,69	-0,06	0,29	29,68
26	ABMM	0,45	0,98	-0,23	4,11	30,09
27	WTON	0,91	1,00	0,04	1,51	29,77
28	GGRP	0,42	0,70	-0,01	0,50	30,31
29	MERK	0,56	0,97	-0,15	3,86	32,05
30	MYOH	0,53	1,49	0,17	0,17	28,39
31	PJAA	0,36	0,81	-0,22	1,29	29,03
32	ADRO	0,27	0,89	0,04	0,61	32,13

33	AUTO	0,85	0,61	0,00	0,35	30,35
34	WOOD	0,43	1,10	0,11	0,98	29,40
35	INDY	0,83	1,01	-0,12	3,03	31,18
36	DEWA	0,52	0,65	0,01	1,04	29,68
37	PTBA	0,56	1,60	0,14	0,42	30,81
38	UNTR	0,52	1,36	0,09	0,58	32,23
39	TOBA	0,32	0,89	0,12	1,65	30,02
40	AKRA	0,40	1,09	0,09	0,77	30,56
41	ASII	0,50	1,19	0,10	0,73	33,45
42	PSSI	0,53	0,80	0,09	0,55	28,36
43	ANTM	0,43	1,87	0,06	0,67	31,09
44	TINS	0,55	1,42	-0,07	1,94	30,31
45	SMCB	0,52	1,17	0,09	1,74	30,66
46	SKRN	0,47	1,34	0,02	1,75	28,07
47	DSSA	0,48	0,85	-0,04	1,00	31,36
48	BNBR	0,30	0,97	-0,64	8,68	30,27
49	ELSA	0,23	0,85	0,07	1,02	29,65
50	MPMX	0,52	0,55	0,02	0,46	29,85
51	MBSS	0,63	0,50	-0,10	0,24	28,64
52	PBRX	0,75	0,76	0,07	1,47	29,92
53	FASW	0,48	2,21	0,08	1,51	30,07
54	KAEF	0,44	0,73	0,00	1,47	30,50
55	ISSP	0,34	0,65	0,05	0,82	29,44
56	WTON	0,91	0,85	0,02	1,59	29,82
57	INKP	0,40	0,80	0,00	0,89	32,48
58	ASGR	0,33	0,81	0,05	0,63	28,61
59	BTON	0,27	1,41	0,05	0,37	26,32
60	WSBP	0,38	1,84	0,70	-3,48	29,56
61	RISE	0,33	1,72	0,02	0,17	28,60
62	AGII	0,54	1,13	0,06	1,28	29,73
63	WINS	0,33	0,51	0,00	0,27	28,66
64	PBRX	0,75	0,68	0,05	1,39	29,93
65	AMFG	0,43	0,82	0,10	1,25	29,63
66	INTP	0,81	1,85	0,09	0,27	30,89
67	TPIA	0,29	0,97	0,05	0,71	31,90
68	MLPL	0,52	0,69	0,01	2,26	30,32
69	PTBA	1,00	1,19	0,33	0,49	31,22
70	UNTR	0,52	1,10	0,15	0,57	32,35
71	RMKE	0,44	1,12	0,25	0,74	27,97
72	PJAA	0,63	0,87	-0,19	1,96	29,12

73	MAPB	0,27	1,86	-0,01	1,18	28,44
74	ERTX	0,35	1,27	0,08	2,65	26,95
75	ETWA	0,16	1,18	1,09	-10,18	27,68
76	AUTO	0,38	0,62	0,05	0,43	30,46
77	TBMS	0,52	0,91	0,12	1,56	28,37
78	MPMX	0,45	0,88	0,07	0,58	29,92
79	IMAS	0,38	0,82	-0,02	2,97	31,56
80	DSSA	0,43	1,30	0,15	0,72	31,39
81	DVLA	0,47	1,81	0,11	0,51	28,37
82	BHIT	0,41	0,50	0,07	0,75	31,78
83	BIPI	0,29	0,74	0,05	1,35	30,24
84	BRAM	0,36	1,62	0,17	0,38	29,05
85	SPMA	0,23	1,05	0,16	0,51	28,64
86	SPTO	0,29	0,90	0,11	0,53	28,78
87	SCMA	0,49	2,08	0,18	0,00	29,92
88	CSAP	0,36	1,33	0,10	2,75	29,77
89	CTBN	0,81	0,76	-0,18	0,53	28,30
90	ELSA	0,63	3,12	0,03	0,91	29,61
91	KLBF	0,63	0,45	0,15	0,21	30,88
92	KPIG	0,29	0,94	0,01	0,26	31,06
93	TPMA	0,16	1,55	0,01	0,29	27,98
94	SKRN	0,33	1,46	0,01	1,60	28,00
95	SMBR	0,59	0,43	0,01	0,68	29,39
96	ADMG	0,34	1,08	0,00	0,19	28,70
97	ADRO	0,72	1,02	0,23	0,70	32,32
98	SMGR	0,71	0,83	0,05	0,88	31,97
99	SMMT	0,36	0,62	0,31	0,29	27,68
100	SOSS	0,34	1,31	0,18	0,74	26,49
101	TINS	0,54	1,12	0,21	1,33	30,32
102	TOBA	0,32	3,43	0,19	1,42	30,14
103	DFAM	0,66	1,21	-0,21	2,89	26,33
104	PSSI	0,14	1,21	0,22	0,41	28,46
105	PTIS	0,00	0,94	0,00	0,54	26,99
106	PTRO	0,65	0,77	0,13	1,05	29,76
107	GTSI	0,58	1,20	-0,25	1,68	28,24
108	MYOH	0,53	1,36	0,19	0,17	28,48
109	PBID	0,47	1,26	0,16	0,23	28,66
110	PEHA	0,61	1,10	0,02	1,48	28,24
111	APEX	0,34	0,85	0,03	1,73	29,26
112	ARCI	0,58	2,09	0,32	1,97	29,92

113	MBAP	0,41	1,42	0,50	0,29	28,93
114	APEX	0,34	0,85	0,03	1,73	29,26
115	ARCI	0,58	2,09	0,32	1,97	29,92
116	ISSP	0,36	0,87	0,13	0,87	29,59
117	ITMA	0,28	0,31	0,07	0,06	28,59
118	KAEF	0,48	1,35	0,04	1,46	30,51
119	LTLS	0,85	0,74	0,11	1,27	29,46
120	ACES	0,52	1,34	0,11	0,22	29,62
121	ADRO	0,70	1,13	0,43	0,65	32,76
122	YPAS	0,35	2,03	-0,01	1,41	26,39
123	BLTZ	0,46	2,01	-0,12	3,82	28,46
124	BLUE	0,11	1,36	0,16	0,09	25,29
125	BMHS	0,47	1,59	0,07	0,63	28,71
126	FITT	0,15	0,71	-0,17	0,75	24,85
127	FORU	0,35	2,27	-0,11	0,40	24,66
128	JHHD	0,33	0,41	0,03	0,39	29,51
129	JSPT	0,41	0,88	-0,02	1,25	29,44
130	HRUM	0,56	0,33	0,38	0,29	30,69
131	AKRA	0,80	0,62	0,19	1,07	30,93
132	ALDO	0,43	2,27	0,15	0,55	27,41
133	TIRA	0,34	1,19	0,01	1,10	26,58
134	TOOL	0,49	0,35	0,08	0,22	26,01
135	SAMF	0,28	1,42	0,31	1,77	28,76
136	SBMA	0,61	0,91	0,02	0,28	26,32
137	MGLV	0,37	1,03	0,14	1,43	26,30
138	MICE	0,27	0,64	0,06	0,60	27,81
139	KIAS	0,35	0,90	0,01	0,25	27,69
140	KKES	0,27	2,12	0,10	0,83	25,46
141	KLIN	0,10	0,46	-0,03	0,34	24,52
142	IKAI	0,49	0,93	-0,05	0,63	27,83
143	IMAS	0,19	0,81	0,04	3,05	31,68
144	INAI	0,35	0,92	-0,38	4,23	28,07
145	GEMA	0,31	1,08	0,00	1,80	27,72
146	GJTL	0,61	0,72	-0,03	1,63	30,58
147	GPSO	0,22	1,75	0,00	0,22	24,84
148	ECII	0,46	0,68	0,01	0,42	28,19
149	EKAD	0,33	0,88	0,07	0,10	27,83
150	EMTK	0,54	1,52	0,14	0,11	31,43
151	CAKK	0,35	0,98	0,04	0,77	26,83
152	CBMF	0,48	0,57	-0,01	0,47	26,63

153	CCSI	0,20	1,50	0,10	0,82	27,40
154	ASGR	0,67	0,85	0,06	0,58	28,62
155	ASII	0,67	0,97	0,17	0,70	33,66
156	AGII	0,60	1,30	0,04	1,24	29,70
157	AKKU	0,14	0,85	-0,08	0,67	27,31
158	AKPI	0,36	0,71	0,12	1,03	28,91
159	CNTX	0,43	1,33	0,42	-4,05	27,07
160	BRAM	0,52	1,00	0,16	0,31	29,21
161	ZINC	0,49	1,20	-0,15	2,20	28,54
162	ZONE	0,30	2,11	0,21	0,88	27,20
163	TEBE	0,43	1,03	0,31	0,24	27,90
164	TFCO	0,53	0,64	0,01	0,09	29,35
165	SLIS	0,46	0,45	0,17	0,81	26,82
166	SMBR	0,43	1,14	0,03	0,70	29,29
167	SMCB	0,54	1,05	0,07	0,80	30,69
168	SMGR	0,64	0,94	0,05	0,70	32,05
169	RMKE	0,49	2,73	0,33	0,39	28,15
170	RSGK	0,54	1,34	0,03	0,10	27,52
171	SAME	0,49	1,22	0,00	0,29	29,27
172	MINA	0,44	3,80	-0,04	0,08	25,40
173	MMIX	0,30	4,62	0,15	0,21	26,01
174	KMTR	0,28	1,03	-0,02	1,45	29,20
175	KOPI	0,11	2,30	0,07	1,63	26,27
176	KPIG	0,35	0,20	0,01	0,25	31,10
177	IRRA	0,44	2,69	0,10	0,52	27,32
178	FPNI	0,37	0,84	0,00	0,79	28,74
179	GDST	0,47	1,16	0,26	0,99	28,38
180	GDYR	0,28	0,93	-0,07	1,74	28,30
181	DRMA	0,28	1,50	0,28	0,91	28,62
182	DSSA	0,62	3,32	0,44	1,15	32,31
183	DVLA	0,37	1,62	0,11	0,43	28,33
184	CINT	0,52	0,89	-0,01	0,52	26,78
185	CITA	0,63	0,62	0,17	0,22	29,28
186	CMNT	0,52	1,64	-0,02	3,72	30,53
187	ASLC	0,26	2,06	0,00	0,12	27,39
188	AUTO	0,42	0,60	0,11	0,42	30,55
189	BBRM	0,40	1,39	-0,01	0,32	27,01
190	TOYS	0,35	0,56	0,01	0,39	26,62
191	TPIA	0,98	3,30	-0,05	0,75	31,98
192	TPMA	0,16	0,89	0,16	0,21	28,16

193	INCO	0,98	1,82	0,09	0,13	31,35
194	INDR	0,43	0,74	0,09	0,87	30,25
195	INDS	0,14	0,56	0,08	0,30	28,99
196	AMFG	0,40	0,82	0,12	1,01	29,64
197	AMIN	0,48	0,89	0,03	1,13	26,46
198	TRIS	0,38	1,02	0,09	0,65	27,79
199	UNIC	0,26	0,90	0,14	0,16	29,24
200	ANTM	0,86	1,71	0,16	0,42	31,15
201	APLI	0,46	1,22	0,17	0,68	26,87
202	ARCI	0,52	1,39	0,06	1,90	30,05
203	ARGO	0,19	1,53	-0,27	7,36	27,72
204	IDEA	0,11	1,40	0,01	0,31	25,12
205	IFII	0,36	1,20	0,09	0,53	28,19
206	IFSH	0,44	2,16	0,25	0,40	27,72
207	IGAR	0,36	0,61	0,13	0,10	27,48
208	MNCN	0,41	0,61	0,11	0,13	30,74
209	MOLI	0,49	0,64	0,02	0,51	28,27
210	MPMX	0,33	0,87	0,11	0,44	29,82
211	MSIN	0,27	9,12	-0,98	2,10	29,51
212	VIVA	0,27	1,27	1,09	-6,60	29,81
213	VOKS	0,63	0,95	-0,27	2,71	28,61
214	WINS	0,54	0,66	0,01	0,22	28,72
215	WTON	0,63	0,79	0,05	1,60	29,88
216	KRAS	0,41	0,64	0,04	2,91	31,53
217	JTPE	0,53	1,50	0,14	0,53	28,08
218	KAYU	0,37	0,55	0,02	0,30	25,37
219	GTSI	0,37	0,97	0,09	1,17	28,30
220	HEAL	0,79	0,38	0,08	0,62	29,66
221	HITS	0,37	1,37	0,14	1,88	28,92
222	BEBS	0,21	0,80	0,16	0,06	27,43
223	BELL	0,53	2,54	0,02	1,01	26,99
224	BESS	0,32	1,20	0,11	0,57	27,37
225	KBLM	0,36	0,36	0,02	0,21	28,04
226	KDSI	0,21	0,79	0,10	0,75	27,89
227	KDTN	0,35	2,50	0,04	0,19	25,07
228	SMKL	0,19	0,96	0,08	1,11	28,34
229	SMSM	0,36	2,26	0,28	0,32	29,11
230	SNLK	0,32	1,80	-0,03	0,36	26,04
231	BHIT	0,30	0,50	0,07	0,75	31,87
232	BIKE	0,30	1,93	0,18	0,24	25,72

233	HRME	0,07	0,63	-0,03	0,43	27,58
234	HRTA	0,41	0,79	0,15	1,23	28,98
235	RAJA	0,42	1,57	0,08	0,96	29,03
236	RALS	0,36	0,96	0,09	0,40	29,29
237	RICY	0,30	0,89	-0,30	5,98	28,13
238	RIGS	0,17	0,52	0,06	0,05	27,20
239	RISE	0,31	0,15	0,02	0,18	28,63
240	BRMS	0,75	1,45	0,01	0,13	30,46
241	BTON	0,36	1,21	0,17	0,45	26,57
242	BULL	0,44	1,11	-0,11	0,68	29,41
243	BUMI	0,79	1,22	0,20	0,59	31,88
244	BUVA	0,25	1,31	1,25	-12,59	28,24
245	SWAT	0,09	0,71	-0,26	1,89	27,21
246	TALF	0,49	0,57	0,04	0,51	28,22
247	ESIP	0,36	0,06	0,01	0,03	25,31
248	SPTO	0,32	0,75	0,11	0,48	28,77
249	SRAJ	0,59	2,04	-0,02	2,03	29,38
250	SRIL	0,44	2,30	0,51	-1,98	30,11
251	SRSN	0,51	0,61	0,05	0,33	27,50
252	OBMD	0,44	1,30	0,07	0,18	25,59
253	OLIV	0,17	0,96	0,01	0,29	24,97
254	CSAP	0,25	1,12	0,11	2,86	29,90
255	CTBN	0,51	0,95	-0,08	0,61	28,43
256	CTTH	0,30	0,84	-0,19	3,12	27,29
257	DEPO	0,33	2,15	0,09	0,52	28,21
258	DEWA	0,73	0,19	-0,07	0,12	29,78
259	DFAM	0,49	1,50	-0,34	3,92	26,29
260	OPMS	0,16	0,58	-0,01	0,03	25,27
261	PADA	0,37	2,83	0,03	1,55	26,61
262	PANR	0,32	1,04	0,05	1,72	28,06
263	PBID	0,23	1,17	0,15	0,24	28,74
264	SCNP	0,05	1,40	-0,01	0,25	26,90
265	SHID	0,46	2,37	-0,04	0,67	27,90
266	SHIP	0,42	0,95	0,15	1,20	29,42
267	SICO	0,25	1,25	0,10	0,24	25,64
268	SINI	0,06	1,26	0,04	1,01	27,06
269	ESSA	0,38	1,47	0,42	0,58	30,20
270	ESTA	0,35	2,16	0,02	0,71	26,23
271	FAST	0,40	1,74	-0,07	2,60	28,97
272	PBRX	0,75	0,59	0,01	1,12	30,12

273	PDPP	0,38	0,44	0,06	0,27	26,84
274	PEHA	0,21	0,89	0,04	1,34	28,22
275	PGAS	0,81	0,90	0,12	1,09	32,35
276	PGLI	0,35	1,76	0,09	0,61	25,43
277	SOCI	0,36	0,54	0,02	0,69	29,93
278	SOFA	0,37	1,02	0,02	0,38	24,85
279	SOHO	0,37	1,77	0,15	0,43	29,13
280	SONA	0,31	1,88	-0,08	0,63	27,61
281	SOSS	0,25	0,61	0,14	0,62	26,57
282	SPMA	0,31	0,82	0,16	0,51	28,81
283	MTMH	0,33	2,06	0,06	0,44	28,13
284	NICL	0,37	2,66	0,30	0,21	27,12
285	NIKL	0,41	1,23	0,12	2,28	28,76
286	PRIM	0,23	0,62	0,02	0,05	27,66
287	PSKT	0,56	1,81	-0,02	0,17	26,74
288	PSSI	0,53	1,31	0,29	0,23	28,67
289	PTBA	0,96	1,30	0,44	0,57	31,45
290	PTRO	0,69	0,97	0,14	1,00	29,87
291	LPIN	0,52	0,59	0,09	0,11	26,54
292	LTLS	0,78	0,87	0,11	1,04	29,44
293	MAPA	0,57	1,87	0,26	0,66	29,64
294	MAPI	0,40	0,54	0,26	1,16	30,67
295	INDY	0,86	1,02	0,38	1,68	31,21
296	INKP	0,51	0,73	0,00	0,72	32,65
297	INOV	0,49	0,93	-0,12	2,41	27,63
298	PMJS	0,11	0,85	0,12	0,54	29,06
299	PNGO	0,40	1,25	0,24	1,19	28,07
300	PNSE	0,11	1,42	-0,07	1,11	26,64
301	POLU	0,22	1,41	-0,05	0,62	26,07
302	LEAD	0,23	0,91	-0,21	3,59	28,37
303	LFLO	0,30	1,50	0,07	0,86	25,16
304	LION	0,31	0,95	0,00	0,44	27,25
305	LMSH	0,34	0,60	-0,04	0,19	25,61
306	MARK	0,37	0,16	0,29	0,19	27,64
307	MBSS	0,46	0,75	0,14	0,13	28,83
308	PRAS	0,14	0,76	-0,15	3,21	28,09
309	PRDA	0,70	2,10	0,16	0,16	28,61
310	INTA	0,14	1,97	0,05	-2,17	28,41
311	INTD	0,27	2,27	0,02	0,10	24,51
312	INTP	0,67	1,56	0,09	0,31	30,88

313	MDKA	0,69	2,12	0,03	0,91	31,73
314	MDKI	0,35	0,55	0,04	0,11	27,68
315	MEDS	0,27	2,26	0,00	1,82	25,12
316	MERK	0,59	0,29	0,24	0,37	27,67
317	IDEA	0,15	0,04	0,02	0,28	32,00
318	IFSH	0,26	1,99	0,28	0,36	27,70
319	IGAR	0,35	0,29	0,00	0,09	34,44
320	MOLI	0,51	0,84	0,00	0,50	28,33
321	MPMX	0,56	0,83	0,00	0,41	29,78
322	UNIQ	0,56	1,34	0,11	0,86	27,31
323	KRAS	0,41	1,79	0,23	4,74	28,68
324	LABA	0,30	0,12	0,03	0,04	31,70
325	MDIA	0,33	1,00	-0,07	3,11	29,70
326	MEDS	0,26	0,25	0,17	0,18	31,98
327	SHID	0,32	0,69	0,11	0,53	34,77
328	SICO	0,28	0,22	0,10	0,18	32,56
329	BELL	0,35	0,58	0,04	1,00	33,90
330	BESS	0,35	0,32	0,14	0,21	34,16
331	KDTN	0,32	0,12	0,05	0,13	25,05
332	SNLK	0,31	0,77	0,02	0,28	33,01
333	HRME	0,20	0,32	0,02	0,43	34,45
334	RALS	0,23	0,65	0,08	0,37	15,40
335	BTON	0,37	1,17	0,07	0,41	26,61
336	TCPI	0,51	0,41	0,09	0,67	35,79
337	NPGF	0,31	0,74	0,26	0,17	26,33
338	NTBK	0,22	1,06	0,04	0,51	25,69
339	DEPO	0,43	1,64	0,07	0,67	28,36
340	LION	0,44	0,74	0,01	0,51	27,33
341	LMSH	0,41	0,50	0,04	0,19	25,55
342	PMJS	0,10	0,34	0,09	0,51	29,15
343	PJAA	0,65	0,96	0,14	1,24	28,95
344	INOV	0,28	1,01	-0,10	2,77	27,63
345	INDX	0,15	1,73	-0,02	0,39	24,68
346	LPIN	0,47	0,23	0,06	0,07	33,46
347	PSKT	0,38	0,98	0,08	0,18	26,71
348	ANTM	0,94	0,28	31,61	0,38	31,43
349	IDEA	0,12	0,19	13,61	0,21	31,94
350	IFSH	0,30	1,92	0,12	0,20	27,64
351	IGAR	0,27	0,27	0,08	0,09	34,51
352	UNIQ	0,40	1,79	0,15	0,64	27,32

353	KRAS	0,53	1,52	0,25	5,65	28,69
354	LABA	0,23	1,13	0,03	0,36	32,16
355	KAEF	0,69	0,91	-0,35	3,37	37,24
356	HITS	0,44	0,63	0,05	1,71	33,32
357	ESIP	0,26	0,05	0,01	0,04	39,16
358	MAPI	0,58	0,57	0,15	1,04	31,02
359	MDIA	0,33	0,86	0,00	3,39	29,10
360	MEDS	0,25	0,17	15,02	0,15	31,81
361	SHID	0,31	1,07	0,13	0,49	34,76
362	SICO	0,26	0,24	0,10	0,21	32,65
363	BESS	0,40	0,52	0,00	0,11	34,13
364	KBLI	0,47	0,30	81,05	0,12	35,68
365	KDTN	0,23	0,10	0,03	0,11	25,04
366	SMMT	0,57	2,13	0,04	0,52	27,88
367	SNLK	0,37	1,25	-0,01	0,27	33,00
368	RALS	0,27	0,47	0,09	0,39	15,42
369	BTON	0,41	1,22	0,11	0,42	26,71
370	NTBK	0,16	1,24	0,01	0,77	25,85
371	CTBN	0,35	0,36	0,20	0,54	32,92
372	DEPO	0,37	1,16	0,07	0,74	28,45
373	LION	0,34	0,59	0,02	0,43	27,29
374	LMSH	0,34	0,50	0,00	0,22	25,50
375	PMJS	0,25	0,31	0,04	0,45	29,15
376	PJAA	0,81	0,77	0,00	1,07	28,91
377	INDX	0,20	0,84	-0,06	0,67	24,60
378	LPIN	0,47	0,26	1,00	0,90	33,55
379	PSKT	0,35	1,47	0,09	0,18	26,70

Hasil Olah Data Menggunakan SPSS 25

Hasil Statistik Deskriptif Setelah *Trimming*

Descriptive Statistics

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
ESG SCORE	379	,00	1,00	,4257	,18474
TOBINS'Q	379	,04	9,12	1,1352	,75420
ROE	379	-1,25	81,05	,3781	4,28482
DER	379	-12,59	8,68	,8317	1,49311
SIZE	379	15,40	39,16	29,0042	2,48064
Valid N (listwise)	379				

Hasil Uji Normalitas Sebelum *Trimming* (TOBINS Q)

One-Sample Kolmogorov-Smirnov Test

		Unstandardized Residual
N		587
Normal Parameters ^{a,b}	Mean	,0000000
	Std. Deviation	50,77419834
Most Extreme Differences	Absolute	,415
	Positive	,415
	Negative	-,412
Test Statistic		,415
Asymp. Sig. (2-tailed)		,000 ^c
Monte Carlo Sig. (2-tailed)	Sig.	,000 ^d
	95% Confidence Interval	Lower Bound
		Upper Bound

a. Test distribution is Normal.

b. Calculated from data.

c. Lilliefors Significance Correction.

d. Based on 10000 sampled tables with starting seed 2000000.

Hasil Uji Normalitas Setelah *Trimming* (TOBINS Q)

One-Sample Kolmogorov-Smirnov Test

		Unstandardized Residual
N		379
Normal Parameters ^{a,b}	Mean	,0000000
	Std. Deviation	,36199808
Most Extreme Differences	Absolute	,068
	Positive	,068
	Negative	-,027
Test Statistic		,068
Asymp. Sig. (2-tailed)		,000 ^c
Monte Carlo Sig. (2-tailed)	Sig.	,054 ^d
	95% Confidence Interval	Lower Bound
		Upper Bound

a. Test distribution is Normal.

b. Calculated from data.

c. Lilliefors Significance Correction.

d. Based on 10000 sampled tables with starting seed 1507486128.

Hasil Uji Normalitas Sebelum *Trimming* (ROE)

One-Sample Kolmogorov-Smirnov Test

		Unstandardized Residual
N		587
Normal Parameters ^{a,b}	Mean	,0000000
	Std. Deviation	7,23003807
Most Extreme Differences	Absolute	,430
	Positive	,430
	Negative	-,377
Test Statistic		,430
Asymp. Sig. (2-tailed)		,000 ^c
Monte Carlo Sig. (2-tailed)	Sig.	,000 ^d
	95% Confidence Interval	
	Lower Bound	,000
	Upper Bound	,000

a. Test distribution is Normal.

b. Calculated from data.

c. Lilliefors Significance Correction.

d. Based on 10000 sampled tables with starting seed 299883525.

Hasil Uji Normalitas Setelah *Trimming* (ROE)

One-Sample Kolmogorov-Smirnov Test

		Unstandardized Residual
N		379
Normal Parameters ^{a,b}	Mean	,0000000
	Std. Deviation	,09705721
Most Extreme Differences	Absolute	,059
	Positive	,031
	Negative	-,059
Test Statistic		,059
Asymp. Sig. (2-tailed)		,003 ^c
Monte Carlo Sig. (2-tailed)	Sig.	,140 ^d
	95% Confidence Interval	
	Lower Bound	,133
	Upper Bound	,147

a. Test distribution is Normal.

b. Calculated from data.

c. Lilliefors Significance Correction.

d. Based on 10000 sampled tables with starting seed 442399356.

Hasil Multikolinearitas (Tobin's Q)

Coefficients^a

		Collinearity Statistics	
Model		Tolerance	VIF
1	ESG SCORE	,968	1,033
	DER	,975	1,026
	SIZE	,993	1,007

a. Dependent Variable: TOBINS'Q

Hasil Multikolinearitas (ROE)

Coefficients^a

		Collinearity Statistics	
Model		Tolerance	VIF
1	ESG SCORE	,968	1,033
	DER	,975	1,026
	SIZE	,993	1,007

a. Dependent Variable: ROE

Hasil Heteroskedastisitas (Tobin's Q)

Coefficients^a

		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
Model		B	Std. Error	Beta		
1	(Constant)	,330	,061		5,417	,000
	ESG SCORE	-,049	,056	-,044	-,883	,378
	DER	-,065	,012	-,271	-5,407	,000
	SIZE	,001	,002	,038	,762	,447

a. Dependent Variable: ABS

Hasil Heteroskedastisitas (ROE)

Coefficients^a

		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
Model		B	Std. Error	Beta		
1	(Constant)	,076	,019		4,093	,000
	ESG SCORE	-,009	,017	-,028	-,546	,585
	DER	,013	,004	,180	3,501	,001
	SIZE	,000	,001	-,028	-,555	,579

a. Dependent Variable: ABS_RES

Hasil Uji Autokorelasi (Tobin's Q)

Model Summary^b

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate	Durbin-Watson
1	,251 ^a	,063	,056	,36344000	2,077

a. Predictors: (Constant), SIZE, DER, ESG SCORE

b. Dependent Variable: TOBINS'Q

Hasil Uji Autokorelasi (ROE)

Model Summary^b

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate	Durbin-Watson
1	,354 ^a	,125	,118	,09744	2,064

a. Predictors: (Constant), SIZE, DER, ESG SCORE

b. Dependent Variable: ROE

Hasil Koefisien Determinasi (Tobin's Q)

Model Summary^b

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	,251 ^a	,063	,056	,36344

a. Predictors: (Constant), SIZE, DER, ESG SCORE

b. Dependent Variable: TOBINS'Q

Hasil Koefisien Determinasi (ROE)

Model Summary^b

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	,354 ^a	,125	,118	,09744

a. Predictors: (Constant), SIZE, DER, ESG SCORE

b. Dependent Variable: ROE

Hasil Uji Regresi Berganda (Tobin's Q)

ANOVA^a

Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	3,331	3	1,110	8,407	,000 ^b
	Residual	49,534	375	,132		
	Total	52,866	378			

a. Dependent Variable: TOBINS'Q

b. Predictors: (Constant), SIZE, DER, ESG SCORE

Hasil Uji Regresi Berganda (ROE)

ANOVA^a

Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	,511	3	,170	17,926	,000 ^b
	Residual	3,561	375	,009		
	Total	4,071	378			

a. Dependent Variable: ROE

b. Predictors: (Constant), SIZE, DER, ESG SCORE

Hasil Uji Hipotesis (Tobin's Q)

Coefficients^a

Model		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
		B	Std. Error	Beta		
1	(Constant)	,824	,108		7,603	,000
	ESG SCORE	,171	,099	,087	1,719	,086
	DER	,093	,021	,219	4,330	,000
	SIZE	-,003	,003	-,049	-,970	,333

a. Dependent Variable: TOBINS'Q

Hasil Uji Hipotesis(ROE)

Coefficients^a

Model		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.
		B	Std. Error	Beta		
1	(Constant)	,041	,029		1,421	,156
	ESG SCORE	,063	,027	,117	2,387	,017
	DER	-,041	,006	-,350	-7,164	,000
	SIZE	,001	,001	,041	,854	,394

a. Dependent Variable: ROE